

Västra Götalandsregionen

Koncernkontoret

Datum: 2025-03-07

Mötesanteckningar samråd hbtqi

Mötesdatum: 30 januari 2025

Plats: Länsstyrelsen Västra Götalands län, Södra Hamngatan 3, Göteborg

Deltagande organisationer:

FPES Väst

Homan i Göteborg

Trollhättan Pride

RFSL Göteborg

RFSL Sjuhärad

RFSL Skaraborg

West Pride

Övriga deltagare:

Tony Willner (S), Beredning mänskliga rättigheter

Eva-Karin Torhem Arnell (C), Beredning mänskliga rättigheter

Anna Wallgren (KD), Beredning mänskliga rättigheter

Linn Storm, Transammans

Giséla Trapp, Länsstyrelsen Västra Götaland

Linnea Weinz Länsstyrelsen Västra Götaland

Saga Khagkani Länsstyrelsen Västra Götaland

Timmy Jensen, Länsstyrelsen Västra Götaland

Maria Talja, Hållbarhetsavdelningen

	Anteckning
1.	Incheckning – presentationsrunda
2.	<p>Godkännande av dagordning, inklusive anmälan av övriga frågor</p> <p>Dagordningen godkändes och övriga punkter om äldremässa, ytterligare föreningar till samrådet och förändringar av West Pride anmäldes.</p>
3.	<p>Godkännande av förgående mötesanteckningar</p> <p>Förgående mötesanteckningar godkändes.</p>
4.	<p>Information från Länsstyrelsen i Västra Götaland, Timmy Jensen, Länsstyrelsen i Västra Götaland</p> <p>Länsstyrelsen är en samlande kraft för ett hållbart Västra Götaland. Det är en statlig myndighet på regional nivå. Sverige har 21 län och 21 länsstyrelser. Det finns 1000 medarbetare i Västra Götaland. Länsstyrelsen har ansvar för det västra civilområdet som också inkluderar Halland. Länsstyrelsen är regeringens företrädare ute i landet och jobbar med att genomföra nationella mål i länet. Sten Tolgfors är landshövding. Länsstyrelsen i Västra Götaland har tre prioriteringar just nu; regional utveckling genom grön omställning, civilt försvar och demokrati.</p> <p>Demokratin på global nivå är på tillbakagång, därför prioriterar Länsstyrelsen demokrati nu. 71% av världens befolkning lever i auktoritära stater och det behöver vi förhålla oss till. Svensk demokrati är stark men nedåtgående, exempelvis är det färre beslut där det sker samverkan med invånare vilket gör att vi behöver bevaka demokratin ytterligare. Länsstyrelsen har identifierat nio utmaningar som exempelvis ökad polarisering, ojämlika villkor, bristande förtroende, sviktande föreningsliv och stora skillnader i valdeltagande. Beslut måste fattas på ett korrekt och tydligt sätt, vi måste använda klarspråk med mera. Rundabordssamtalet om hbtqi-frågor är en insats för demokrati och nästa tillfälle är den 27 mars kl. 17:30. Inbjudan kommer och kan spridas till andra kollegor som bör vara med. Samtalen kommer fokusera på områdena i den nya handlingsplanen för hbtq.</p>

Anteckning

- Färre blir politiker och färre är medlem i politiska partier. Varför är färre beslut dialogade?

Det beror på att snabba beslutsvägar används, internetbaserade dialoger förekommer ofta vilka inte är tillgängliga för alla.

- Färre politiker syns och de gömmer sig bakom partiledarna. Kampanjer äger ofta rum med bara partiledare.

Hot och hat ökar och politiker kanske inte vill vara lika synliga. Ett sviktande föreningsliv spiller över på politiken.

- Färre vågar ta ställning, speciellt med hbtqi-målgruppen. Prideparaden visar att människor tycker något men kanske inte deltar aktivt och är engagerade.
- Deltagande från politiker och partier är en sak men från staden och regionen är deltagandet stort men inte privata näringslivet. De står inte upp för mänskliga rättigheter lika tydligt och engagerar sig inte lika mycket.
- Det är inte klokt att vi ska finna oss i att folk är rädda för att visa sina åsikter. Vi måste fundera över hot och hat mot förtroendevalda.

Vi måste höras mer än andra antidemokratiska krafter. Länsstyrelsen prioriterar därför detta arbete.

- Det är lätt att hota anonymt på internet. De minskar kraven på kontroll av inlägg för de som har plattformar och då blir hoten fler.

Länsstyrelsen arbetar också med social hållbarhet och har olika uppdrag som jämställdhet, barnrätt, ANDT (alkohol, narkotika, doping, tobak), mänskliga rättigheter med mera. I årets regleringsbrev står att Länsstyrelsen ska stödja kommuner med arbetet med mänskliga rättigheter inklusive rasism. Att ge stöd till kommuner är huvudsyftet i mänskliga rättighetsuppdraget.

- Varför finns det endast en diskrimineringsgrund i regeringsbrevet.

På grund av att det finns en ny handlingsplan om rasism.

- Det finns ju en ny handlingsplan om hbtq-frågor, kan det påverka?

Länsstyrelsen jobbar med handlingsplaner som exempelvis den om rasism och den om hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter. Länsstyrelsen står inte nämnd i handlingsplanen om hbtq, därför finns det säkert inte

	Anteckning
	<p>med i regleringsbrevet. Höjda stadsbidrag till civilsamhället som jobbar med mänskliga rättigheter finns med.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det har skett en övergång av handläggning av stadsbidraget för säkerhetshöjande insatser från Kammarkollegiet till Myndigheten för trossamfund. <p>Ja men det ska inte vara exklusivt för trossamfund.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det verkar bli enklare men det är ändå en ny ansökningsdatabas. Var med i Kammarkollegiets reklamfilm och fick massa hot och hat. <p>Strategin jämställt Västra Götaland ska bidra till att de jämställdhetspolitiska delmålen genomförs i länet. Regeringen pekade ut några fokusområden och Länsstyrelsen la till ett. Det finns ett anslutningsförfarande för regioner och kommuner och ett nätverk där civilsamhället finns med men ideella föreningar kan inte ansluta sig till strategin. Vi har skrivit fram specifika delmål med hbtqi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur samarbetar ni med alla organisationer som jobbar med mäns våld mot kvinnor? De har svårt att få bidrag. <p>Det går att ansöka om medel från Länsstyrelsen och är ett område som borde prioriteras.</p> <ul style="list-style-type: none"> - När ni utgår från det juridiska könet faller ju de som har korrigerat eller ska korrigera. Hur ser ni på det? <p>Vi ska rapportera könsuppdelad statistik men vill även fånga transpersoner. Vi vill ha en dialog och få in i vårt metodstöd. Metodstödet ligger på https://www.jamstalltvastragotaland.se/ . Det ligger fritt och vissa delar är klara men inte alla.</p>
5.	<p>Länsstyrelsens arbete med mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, Giséla Trapp, Länsstyrelsen Västra Götaland</p> <p>Hbtqi-personers våldsutsatthet – uppdraget mäns våld mot kvinnor, delmål sex av de jämställdhetspolitiska målen. Det nationella målet är nedbrutet i tre regionala mål, exempelvis att våld i ungas partnerrelationer ska minska. Män utgör en kvalificerad majoritet av våldsutövare. Mäns våld mot kvinnor är tänkt att vara ett paraplybegrepp.</p>

Anteckning

- Regeringen tänkte inte på hbtqi när målet om att förhindra mäns våld mot kvinnor formulerades. De kom på i efterhand att hbtqi behövde inkluderas.

I lagen finns nu våld i nära relationer. I formuleringen ”grupper med ett svagt samhälleligt stöd” inkluderas hbtqi eftersom samhälleligt stöd sällan är utformat utifrån deras behov. Det förekommer motstånd mot att ta stöd och få skydd från samhällets instanser. Den europeiska studie som är störst i världen visar att intersexpersoner och transpersoner är mer utsatta för våld. Jämställdhetsmyndigheten ska redovisa en kartläggning den 31 mars 2025.

Vissa grupper är särskilt utsatta för våld, som hbtqi-personer.

Länsstyrelsen i Halland har gjort ett bra metodstöd för en intersektionell analys, vilket behövs.

- Utbildning är väldigt viktigt, arbetsgivare har dålig koll på aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Förhållningssättet är att arbetsgivare har en skyldighet att jobba mot diskriminering.

Politiken måste komma in men eldsjälar ska finnas men det borde inte behövas.

- Vi kämpar mot att eldsjälar ska bära frågorna utan ledningen ska ta ansvar.
- Våldet bland elever behöver minska i skolorna. Våra föreningar möter hot i skolor. Det finns olika kulturer och skolungdomar respekterar inte varandra och hbtq och mänskliga rättigheter. Diskriminering mot hbtq-personer från andra länder finns. Det är lättare för svenska hbtq-personer.

Vi jobbar med en handlingsplan i skolan men det är ett svårt område att ta tag i.

- De säger att homosexualitet inte finns i förorten.
- Viktigt att lärare får stöd i att vi ska få komma till skolor. En lärare frågade om vad vi pratade om egentligen. Jo mänskliga rättigheter. Läraren orkade inte ta samtalen efteråt. Vi får inte backa. Vi var på en annan skola och det gick jättebra. Fick sedan till oss att i en lokal facebookgrupp gick det ut ett hemskt meddelande om vår utbildning.

Anteckning

- Hälso- och sjukvårdsnämnden södra ville dra in medlen till RFSL Sjuhärad för skolinformation men det ledde till en bra utbildning för nämnden.
- Det behövs ett normativt samtal och att utgå från diskrimineringsgrunderna. Börja med normutbildning, demokrati med mer tidigt.

Det finns materialet bygga broar: <https://byggabroar.nu/> som kan användas i samtal med föräldrar kring normer.

- RFSL Göteborg har väl inte längre skolinformationer på grund av hot?
- West Pride kan bara ha en utbildare i skolor vilket leder till att det är en väldigt utsatt situation för utbildarna.
- Delregional nämnd södra har jobbat med RFSL Sjuhärad och har en bra dialog med alla kommuner men vi får vara beredda på allt. RFSL Sjuhärad börjar informera redan i förskolan.
- Personalen i förskolor och skolor behöver vara beredda.

Tillsammans får vi föra informationen uppåt för det behövs mer resurser.

6. **Projekt Transliv, Linn Storm, Transammans**

Projektet fokuserar på äldre transpersoner som är över 65 år. Projektet är kunskapshöjande och stödjande med massa aktiviteter och mötesplatser. En intervjuperson sa att: "Vården vill på alla sätt hålla mig borta från vårdcentralen för där blir hbtqi-personer diskriminerade för 200 kr". Äldre transpersoner behöver kanske mer omvårdnad eller vård, ett särskilt boende och behöver bli bra bemött som transperson. Det är vanligare för äldre att ha levt dolt. Ser bland äldre transpersoner att de saknar emotionellt stöd. De har ofta begränsade möjligheter att komma ut. De exponeras i påklädningssituationer eller duschning eftersom ens kropp kanske bryter mot normer och det finns en rädsla för att folk kan reagera på kroppen. De har en rädsla för att få en demenssjukdom och kan glömma bort sin transidentitet.

Känslor inför åldrandet är utbredda åt ena sidan och åt andra sidan saknas kunskap och rutiner inom kommunala äldreboenden. Det är samma inom vården. Personal vill ha kunskap och guidning. Projektet kommer ta fram utbildningar till personal som möter äldre. Vi tar fram en webbutbildning och en fysisk utbildning och kommer ha filmer med exempel på

	Anteckning
	<p>vårdsituationer och en handbok. Ska ut och utbilda under det tredje året. Vill även skapa mötesplatser och sociala aktiviteter. Utbildningen ska innehålla baskunskap, kunskap om livsvillkor, bemötande och hälsofrämjande tips och aktiviteter. Projektet samverkar bland annat med en referensgrupp med målgruppen och en feedbackgrupp med omsorgspersonal. Det finns en stor glädje i åldrandet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Äldre oroar sig exempelvis för när man dör, över begravning, testamenten med mera. Kan exempelvis ordna det inom de sociala aktiviteterna. De kan undra vem som tar hand om sina grejer vid demens? RFSL seniorerna utbildar medlemmar till god man som hbtqi-personer kan anlita för att känna sig trygga. - Kommer Transammans väst driva arbetet här? <p>Tre utbildare från förbundskansliet utbildar ute i landet. Realistiskt sätt kommer det säkert gå även om en större efterfrågan hade varit önskvärt. Den digitala utbildningen kommer ligga på en plattform så den kommer vara tillgänglig för de flesta. Vi funderar på hur projektet kan överleva.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det finns äldreforum som kan hjälpa till. - Vi pratar ofta om kunskapshöjning inom exempelvis Närhälsan. Det är när det blir en efterfrågan på arbetsplatserna som något händer. - Digitala filmer och utbildningen samt en handbok är bra men går det att gå tillbaka till utbildningarna för att upprätthålla en grundnivå? <p>Webbutbildning ger en grundläggande kunskap och insikter men för att skapa förändring behöver vi jobba med arbetsgrupper och därför ha fysiska utbildningar. Målgruppen uppskattar att det finns en webbutbildning. Handboken är vårt sätt att facilitera ett fortsatt arbete på arbetsplatserna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - West Pride kommer ha en hbtqi-seniormässa 2025. - Filmerna baseras på faktiska händelser från referensgruppen, både positiva och negativa. - Glädjen i åldrandet där alla är värdiga är viktigt.
7.	<p>Återkoppling från beredning mänskliga rättigheters sammanträde 5 december, Eva-Karin Torhem Arnell, beredning mänskliga rättigheter</p> <p>Beredningen fick information om överenskommelsen med det civila samhället. Det var tema AI och mänskliga rättigheter på mötet och vad vi</p>

	Anteckning
	<p>behöver tänka på. Vissa andra samrådsgrupper hade medskick. Beredningen fick information från MR-dagarna i Skellefteå där det hade varit massa aktiviteter men något färre deltagare, fantastiskt program och stort intresse. Det var ett stort fokus på mänskliga rättigheter och samers rättigheter. Det fanns även cirkusartister som åker ut till katastrofzoner för att lätta upp stämningen. Mänskliga rättighetsdagarna kommer vara i Stockholm 2025.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Min förening gjorde bland annat en årsredovisning och en presentation med copilot. En AI strategi behövs. Vi behöver lära oss att ge instruktioner till AI.
8.	<p>Uppföljning av samrådsarbetet, alla representanter för föreningarna delar med sig av sina åsikter</p> <p>Superintressant och jättenyttigt att vara med i samrådet. Bra med olika besök och olika frågor. Jag lär mig lite om vad regionen står för. Hos oss jobbar vi med många av dessa frågor med ungdomar, äldre, transgrupper, med pridefestivaler och försöker ta med dessa frågor. Det är värdefullt för föreningen att vara med.</p> <p>Jag har inte varit med så många gånger. Intressant men skulle kunna uppleva att regionen skulle kunna använda oss som kunskapsbank från fältet och ta in oss i arbetet i verksamheterna. Mer dialog och mindre presentationer hade varit bra. Vissa presentationer känns som ett uppdrag uppifrån. Samrådet är dock ett bra nätverk. Skulle vilja känna påverkansmöjligheten. Tydligare återkoppling hade varit bra.</p> <p>Bra innehåll med bra teman som hänger ihop med livets olika frågor som exempelvis demokrati. Bra med Länsstyrelsen i samrådet. Utmaningen är hur jag själv kan sprida kunskapen, hur kan jag användas och hur kan spetsfrågor lyftas.</p> <p>De samrådsmöten jag har varit med på har varit intressanta och det är bra att vi har kunskapsutbyte mellan våra organisationer.</p> <p>Det är så diversifierat, vi kan massa olika saker tack vare detta samråd. Socialt väldigt trevligt också. Det märks när vi träffas ute på exempelvis pridefestivaler. Mötena blir fullmatade och aldrig långtråkiga.</p>

	Anteckning
	<p>Vi får in ganska mycket på samrådsmötena. Jag får ut ganska mycket samhällsnyttigt med alla som har varit här. Lagom med fyra gånger per år. Vi lär känna varandra och det är fantastiskt med politikerna som kan föra vidare våra röster.</p> <p>Jag får perspektiv på vad jag håller på med. Har ett uppdrag att föra det vidare. Det hade varit bra att samverka mer. Ibland görs det parallella arbeten. Ska betona folkrörelsernas arbeten, utan rörelser händer det inte så mycket. Det handlar om attityder och det gäller att påverka.</p>
9.	<p>Övriga frågor Känner ni till några ytterligare föreningar som kan bjudas in till samrådet? - ECHO, stolta föräldrar, positiva gruppen</p> <p>Äldremässa Om ni är intresserade av äldremässan kan ni höra av er. Den kan komma att äga rum i Nordstan.</p> <p>Förändringar för West Pride Vill nämna förändringsarbetet inom West Pride 9 – 15 juni. Det kommer vara ett stort fokus på att komma ut i regionen med föreläsningar, samverkan eller annat.</p>
10.	<p>Synpunkt från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheters presidium Inga synpunkter fördes vidare.</p>
11.	<p>Nästkommande möten, datum och tema Nästa samrådsmöte äger rum den 1 april kl. 13 – 16 på regionens hus i Göteborg. Tema kommer vara översyn av hållbarhetsmålen.</p> <p>Ett tvärsamråd kommer äga rum den 12 april på regionens hus i Göteborg då alla samråd bjuds in.</p>
12.	<p>Utcheckning, reflektion över dagens möte Transliv var inspirerande. Fantastiskt bra, mångsidigt. Transliv projektet var väldigt bra och intressant, värdefullt. Kul att ni ville komma hit till Länsstyrelsen, kul att ni fick träffa kollegor, träffas gärna här igen om inte allt för länge. Intressant</p>

	Anteckning
	att höra om Länsstyrelsen och transliv, bra diskussioner. Superbra med translivsprojektet. Gott att vara med igen, transliv var jättebra, bra att jobba tillsammans. Härlig grupp där det är ett bra samtalsklimat. Jätteintressant, demokratins tillbakagång bekymrar mig.